

Drenthe, mooi voor elkaar!

2019-2023

Coalitieakkoord

Drenthe, mooi voor elkaar!

2019-2023

Coalitieakkoord

GROENLINKS

**Christen
Unie**

Mei 2019

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

Drenthe, mooi voor elkaar!	6
Besturen en samenwerken: kijkend over grenzen heen	8
Stad en platteland: ruimte bieden en richting geven	10
Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benuttten	14
Mobiliteit en bereikbaarheid: slim en veilig	18
Klimaat en energie: op zoek naar ruimte en draagvlak	22
Levendig en sociaal: gezond, gelukkig en veilig	26
Middelen en mensen	30
Portefeuilleverdeling	32

Drenthe, mooi voor elkaar!

VISIE

Denkend aan Drenthe zien wij een provincie waar de mensen centraal staan. Waar telt wat ze zeggen en waar ruimte is voor verschillende meningen. Het verbinden van alle geluiden uit het veelkleurige palet dat de Drentse samenleving is, vormt voor ons – PvdA, VVD, CDA, GroenLinks en ChristenUnie – de basis voor het werk dat wij gaan doen. Dat doen we niet alleen, maar samen met de Drenten. Voor elkaar en met elkaar.

In de gastvrije Drentse samenleving die wij voor ogen hebben, zijn de basisvoorzieningen voor elke inwoner op orde. Belemmeringen om 'mee te doen' pakken we aan, waarbij we toegankelijkheid in de breedste zin van het woord vertalen.

In Drenthe zijn we gewend naar elkaar om te zien. De generaties dragen dat aan elkaar over. Wij willen de verschillende generaties blijven binden aan Drenthe. 'Je bent jong en je wilt wat', kan bij ons op verschillende manieren worden ingevuld, laat de creativiteit maar stromen! In alle fasen van het leven biedt Drenthe een passend thuis, waardig oud worden hoort óók bij een inclusieve samenleving.

Denkend aan Drenthe zien we een veelkleurig landschap dat in de loop der eeuwen grotendeels door de mensen is gemaakt. Deze landschappen zijn het prachtige werkterrein van onze agrariërs, de natuur biedt onze inwoners en bezoekers van de provincie volop rust en ruimte. Vitale dorpen en sterke steden bieden plek aan onze huizen en banen.

Een dak boven je hoofd dat betaalbaar is en een baan met een fatsoenlijk salaris zijn de zekerheden waarop veel mensen in Drenthe hun leven inrichten. Wonen, werk en welzijn (onderwijs en zorg) zijn kernbegrippen in onze samenleving. Wij zien het als onze opgave om dat goed voor elkaar te krijgen. Daarbij bieden we de ruimte om te ondernemen of nieuwe initiatieven te ontplooien. Een sterke Drentse economie is daarvoor belangrijk.

De balans tussen het verschillende gebruik van de ruimte is in Drenthe altijd aardig gelukt en dat inspireert ons voor de toekomstige ontwikkelingen ten aanzien van de biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie.

Denkend aan Drenthe zien wij veel mogelijkheden en (letterlijk) ruimte voor evenementen, sport en cultuur. De gezamenlijkezin en vele vrijwilligers maken dit mogelijk en laten Drenthe bruisen. Zoals gezegd is Drenthe een veelkleurig palet. Waar de één veel ruimte vraagt van de overheid, vraagt de ander juist om ingrijpen. Sommigen willen het avontuur van het ondernemen, anderen de zekerheid van een baan. Er zijn verschillen in talenten en interesses. De waardering voor de werking van de democratie is ook niet altijd gelijk. Maar allemaal willen we uiteindelijk een Drenthe waarin het prettig wonen, werken en leven is.

Aan ons de taak om een goede balans te vinden en de juiste verbindingen te leggen. Met andere woorden: om Drenthe mooi voor elkaar te krijgen. We faciliteren nieuwe initiatieven en stimuleren dat iedereen daarvan kan profiteren. We willen resultaten behalen waar de hele Drentse samenleving wat aan heeft. Dat vraagt om een constructieve samenwerking en creatieve verbinding tussen samenleving en politiek. Een verbinding geïnspireerd door het verleden, via de realiteit van het heden naar de toekomst van onze kleinkinderen.

Wij nodigen iedereen van harte uit om daaraan mee te doen en invulling te geven aan onze mooie provincie.

Drenthe, mooi voor elkaar!

Foto onderhandelars coalitieakkoord: Bernadette van den Berg, Cees Bijl (formateur), Bart van Dekken, Willemien Meeuwissen, Klaas Smid (onafhankelijk voorzitter), Hans Kuipers, Henk Brink, Henk Jumelet, Henk Nijmeijer, Hendrikus Loof, Janny Roggen en Tjisse Stelpstra

Besturen en samenwerken: kijkend over grenzen heen

Drenthe verandert. We zijn meer dan ooit speler in voortdurend wisselende samenwerkingen van mede-overheden, inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Onze inzet is om initiatieven uit de samenleving ruimte te geven en te ondersteunen. Afhankelijk van de opgave en de netwerk-samenstelling verandert onze rol. We stellen ons daarin flexibel en vraaggericht op.

Interbestuurlijk en sectoroverstijgend

We zijn een sterke en democratische provincie die betrokken, betrouwbaar, verbindend, effectief en besluitvaardig is. Een provincie die op transparante wijze bestuurt. We nemen initiatief en pakken opgaven zoveel mogelijk samen op, met ruimte en aandacht voor de belangen van de verschillende samenwerkingspartners, de omgeving en natuurlijk onze inwoners. We staan naast gemeenten vanuit het 12+1 principe. We werken nauw samen met waterschappen.

Steeds meer overheidstaken worden regionaal georganiseerd. Dit zien we terug in meer en nieuwe samenwerkingsvormen. Samen met de regio en soms ook met private partners. Deze samenwerkingen zijn flexibel van structuur en wisselend van samenstelling. Vaak gaat het daarbij om verbonden partijen. Met en binnen verbonden partijen dragen wij de provinciale ambities en doelstellingen uit.

Verbinding met de Drentse samenleving

We zien dat inwoners meer ruimte voor eigen initiatieven en de uitvoering daarvan vragen. Het contact met en de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners bij het ontwikkelen van beleid op onderwerpen die in de samenleving leven, is voor ons belangrijk. We willen op dit onderdeel (vernieuwende) vormen van inwonerp participatie ontwikkelen. Als provincie kunnen wij voorwaarden scheppen om deze beweging te stimuleren.

Buiten provinciale kerntaken om en over grenzen heen

We behartigen het openbaar belang dat zich ook uitstrekt naar sectoren waar geen wettelijke taak voor de provincie ligt. We zetten ons in voor Drenthe, daar waar we meerwaarde kunnen bieden, in de provincie en daarbuiten.

Werken met Provinciale Staten

Met een verschillende rol dienen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten een gezamenlijk belang: Drenthe. Met respect voor ieders verantwoordelijkheden zoeken we de verbinding in het verder vormgeven van provinciaal beleid. Bijvoorbeeld door als college aan de voorkant van beleidsvorming met de Staten in gesprek te gaan. Tegelijk ligt er ook een uitdaging bij de Staten om dat wat extern wordt opgehaald, samen met het college in concreet beleid te vertalen.

Wat mag Drenthe van ons verwachten

- Een sterke en democratische provincie die betrokken, betrouwbaar, transparant, effectief en besluitvaardig is.
- Samenwerking in de uitvoering met Rijk, gemeenten en waterschappen. Inwoners zien één overheid die gezamenlijk resultaten boekt.
- Oog voor de veranderende samenleving, met (vernieuwende) vormen van inwonerparticipatie en een aanpak die verbindt en faciliteert.

Stad en platteland: ruimte bieden en richting geven

AMBITIE

Drenthe heeft en geeft ruimte! Onze provincie biedt een rijk palet aan natuur, landbouw, dorpen, steden, bedrijvigheid en voorzieningen. Het inrichten van onze Drentse leefomgeving doen we samen met partners en inwoners. Met oog voor mens, dier, landschap en cultuurhistorie. Ruimte bieden en richting geven is ons uitgangspunt, in lijn met de Omgevingsvisie Drenthe 2018. Dit in het licht van onafwendbare uitdagingen. Denk aan de gevolgen van de klimaatveranderingen en de overstap naar een duurzame energievoorziening. En tegelijkertijd de noodzaak voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat en versterking van onze biodiversiteit. Dat vraagt balans, keuzes en slimme combinaties.

We bevorderen vanuit regionaal belang sterke steden en een vitaal platteland. Steden zijn in toenemende mate de verzorgingsplaatsen van de provincie. Vanwege de concentratie van gezondheidszorg, onderwijs, sport, winkelcentra, arbeidsplaatsen en evenementen. De HEMA-gemeenten zijn daarin van belang, ieder met het eigen verzorgingsgebied: Assen (Noord-Drenthe), Hoogeveen/Meppel (Zuidwest-Drenthe) en Emmen (Zuidoost-Drenthe). De leefbaarheid in dorpen is even belangrijk, met basisvoorzieningen die voldoende op peil blijven, goede bereikbaarheid, culturele initiatieven en een betaalbaar en aantrekkelijk woningaanbod. Wonen is voor onze inwoners belangrijk. Wij willen toekomstbestendige woningen voor jong én oud. Toekomstbestendig betekent duurzaam, betaalbaar en passend bij de woonwens. We zetten ons actief in om jongeren te binden aan Drenthe.

We kijken hoe we verschillende functies als natuur en biodiversiteit, duurzame landbouw, water, vrijetijds-economie, energie en klimaat slim kunnen combineren. Bij het realiseren van natuurdoelen voeren we bestaande afspraken uit. De landbouw blijft voor Drenthe belangrijk in het kader van landschap, werkgelegenheid en (voedsel)productie.

De nieuwe Omgevingswet willen we goed voorbereid uitvoeren samen met gemeenten. Samen met hen hebben we oog voor een goede borging van de belangen van onze inwoners.

ROL

- Monitoren van demografische en maatschappelijke ontwikkelingen voor beleid.
- Bevorderen van de integraliteit en eigenheid van de stedelijke gebieden.
- Verbinden van gemeentelijk en provinciaal belang.
- Faciliteren van gemeenten, woningcorporaties en andere betrokkenen in hun aanpak om evenwicht tussen vraag en aanbod op de woningmarkt te realiseren.
- Samenwerken met Provinciale Staten om invulling te geven aan de Omgevingsvisie (als levend document).

Stad en platteland

INZET

Ruimte voor landbouw

- De landbouwsector geven we de ruimte om zich toekomstgericht te ontwikkelen. Vanuit de provincie worden geen extra regels bovenop de landelijke regels opgelegd.
- We gaan door met het programma Toekomstgerichte Landbouw.
- De agenda "Boer, burger en biodiversiteit - Investeren in natuurinclusieve landbouw in Drenthe" van de Groenmanifestpartners, betrekken we onder andere bij de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw.

Natuur en biodiversiteit

- We houden ons aan de afspraken met het Rijk voor het Drentse deel van het Natuurpact (Natuurnetwerk Nederland, NNN) dat voorziet in realisatie voor eind 2027. We evalueren in 2021 de stand van zaken en kijken dan vooruit.
- We blijven inzetten op behoud en bescherming van weide- en akkervogels. We evalueren de aanpak en we bezien hoe we daarin het verschil kunnen maken.

Toekomstbestendig wonen

- Voor de vraagstukken op de woningmarkt ontwikkelen we, samen met gemeenten en andere woningmarktpartijen en vanuit een ondersteunende rol, een Drentse woonagenda.
- We ondersteunen experimenten voor gemeenschappelijk leven en wonen voor ouderen én jongeren.
- We zetten ons in om jongeren te binden aan Drenthe.

Asbest

- We zetten de stimuleringsregeling voor asbestverwijdering voort.

Sterke steden en vitale dorpen

- We ondersteunen de ontwikkeling van sterke binnensteden. We evalueren de Retailagenda en het Binnenstadsfonds en nemen een besluit over hoe het vervolg eruitziet.
- We ondersteunen de ontwikkeling van vitale dorpen. We zetten in op een goede bereikbaarheid van voorzieningen als zorg, onderwijs, sport, werk en winkels.
- We zetten het herstructureringsfonds voor heel Drenthe voort om knelpunten in stads- en dorpsvernieuwing op te lossen.

Ruimte voor herbestemming

- We geven ruimte aan de nieuwe invulling van vrijgekomen bedrijfsgebouwen. Andere bestemmingen staan we toe, passend bij de omgeving.
- We gaan voor kwalitatief sterke vakantieparken. Waar bestaande recreatie- en vakantieparken dat niet kunnen bieden, geven we gemeenten vanuit een positieve grondhouding de ruimte om plannen voor herbestemming voor te leggen.

Bedrijventerreinen

- We zijn terughoudend in de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen.
- We stimuleren de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.

Ondergrond

- De herziening van de Structuurvisie Ondergrond wordt voortvarend ter hand genomen.

Zorgvuldig omgaan met water

- We bewaken de kwaliteit van ons grondwater.
- We onderzoeken hoe het gebruik van de ondergrond goed samen kan gaan met een duurzame watervoorziening.
- We anticiperen op de veranderingen van het klimaat, bescherming tegen teveel water en maatregelen om droogte te kunnen opvangen. We zetten in op mitigatie en adaptatie.
- We zetten het provinciaal waterplan voort.
- Onze waterkwaliteit (inclusief drinkwater) dient op hoog peil te blijven. Samen met de waterschappen en waterleidingbedrijven zetten we hierop in.

Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

AMBITIE

Drenthe is gastvrij voor bedrijven en geeft iedereen de kans zijn of haar talenten te ontplooiën. We streven naar duurzame groei. We willen in de Drentse economie het verschil maken. We maken ons hard voor onderwijs en werkgelegenheid. In Drenthe geven we ruimte en denken we in mogelijkheden!

Er is veel gaande: robotisering, digitalisering, verduurzaming en andere maatschappelijke ontwikkelingen. Dat vraagt slimme oplossingen, innovatief vermogen en een digitaal vaardig en actief bedrijfsleven. We zetten in op een bloeiend MKB, de basis van de Drentse economie.

Samen met gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven werken we aan oplossingen op de arbeidsmarkt. De inhoud van beroepen verandert. Dat vraagt om nieuwe vaardigheden van werknemers en onderwijs dat daar passend op inspeelt. Waar werk verandert, zetten we de gevolgen samen met onderwijs en bedrijfsleven actief om in kansen. Een leven lang leren staat centraal.

Trots zijn we op de Drentse bedrijven, onder andere op de bedrijven die vooroplopen in de circulaire economie. Op het chemiecluster in Zuidoost-Drenthe als kennisknooppunt voor innovatie en toegepast onderzoek in (bio) plastics en vezelchemie. En op energieke ondernemers, bijvoorbeeld van de Ondernemersfabriek, de Drone Hub en bij Proefboerderij 't Kompas. Wij juichen innovaties en co-creatie toe en zien daarin voor onszelf een stimulerende en verbindende rol.

ROL

- Ruimte geven aan ondernemers en sociaal ondernemerschap; in Drenthe kan het!
- Ondersteunen van ontwikkelingen om werkgelegenheid te stimuleren, zoals leertrajecten en actieve participatie in de arbeidsmarktregio's.
- Faciliteren van goede voorzieningen die mensen en bedrijven aan Drenthe binden.
- Aanjagen van innovaties en experimenten door inhoudelijke of financiële ondersteuning en het verbinden van partijen.
- Stimuleren van co-creatie door overheden, onderwijs, bedrijven en instellingen, zoals in het Techniekpact en de Dutch Tech Zone.
- Lobbyen voor het aantrekken van nieuwe bedrijven, richting het Rijk en door het in de kijker spelen van Drenthe.
- Stimuleren van vrijetijdseconomie, met extra aandacht voor fietsen en wandelen.
- Inzetten op de werkgelegenheidsagenda transitie gaswinning (Drenthe 4.0).

Regionale economie en werkgelegenheid

INZET

Agribusiness is belangrijk voor Drenthe

- Land- en tuinbouw heeft een prominente plek op onze agenda. Kansen in de sector en ketensamenwerking, waaronder de verbinding met toeleverende en afnemende bedrijven, stimuleren wij. In het bijzonder hebben we daarbij aandacht voor jonge landbouwers.
- Drenthe loopt voorop in de landbouw. We faciliteren de transitie naar kringlooplandbouw, precisielandbouw of andere toekomstgerichte vormen van ondernemen.
- Voor plattelandsontwikkeling blijven we leadersubsidies inzetten.

Arbeidsmarktparticipatie naar landelijk gemiddelde

- We zetten in op een bestendige arbeidsmarkt met goed opgeleid en voldoende personeel om de (economische) groei en Drentse ambities te realiseren.
- We werken samen met de drie arbeidsmarktregio's.
- We werken aan een betere aansluiting tussen scholen en bedrijven. De provincie ondersteunt; de oplossing hoort vanuit de arbeidsmarktregio's en de partijen in het veld te komen. Een voorbeeld is het Servicepunt Techniek.
- In ons arbeidsmarktbeleid willen we aandacht voor de kennisoverdracht van oudere naar jongere werknemers via een gilderegeling. We willen jongeren aan onze provincie binden.

Innovatie en digitalisering als kans

- Met een digitaliseringsagenda pakken we technologische vraagstukken als robotisering, 5G, LoRa en Blockchain in samenhang op. Daarin nemen we ook het toepassen van breedband mee.
- Het project aanleg breedband wordt afgerond.
- We maken van Drenthe dé proeftuin voor innovatieve en creatieve ondernemers.
- We zien circulair en duurzaam als kansen voor economische ontwikkeling.

Drenthe is dé MKB-provincie

- We gaan door met het programma Ik Ben Drents Ondernemer, waaronder de Ondernemersfabriek.
- Bij onze eigen inkoop en aanbestedingen geven we Drentse MKB'ers volop de kans om mee te doen.
- We stimuleren het regionaal/lokaal afnemen van producten die regionaal/lokaal geproduceerd worden.
- Met het MKB-fonds en de NOM ondersteunen we bedrijven.
- We vragen ondernemers om ambassadeur van Drenthe te worden en Drenthe samen met ons op de kaart te zetten.

(Inter)nationale kansen benutten

- Met de Duitslandagenda zetten we in op Duits in het onderwijs en het wegnemen van drempels en belemmeringen in de grensregio.
- We benutten Europese kansen én middelen voor het realiseren van onze Drentse beleidsdoelstellingen.
- We werken, daar waar het meerwaarde biedt, samen met de noordelijke provincies en steden, de Regio Groningen-Assen, Regio Zwolle, Twente en Duitsland.
- We ondersteunen ondernemingen met export door het programma Ik Ben Drents Ondernemer.

Uitdagend onderwijs

- Werkzoekenden zijn soms anders opgeleid dan nodig voor de beschikbare vacatures. Deze 'mismatch' willen we met gemeenten en de arbeidsmarktregio aanpakken.
- We stimuleren een zo compleet mogelijk onderwijsaanbod, in elk geval op het gebied van zorg, techniek en ICT.
- Toerisme, zorg en techniek zien we als belangrijke sectoren voor de werkgelegenheid. Wij stimuleren jongeren om opleidingen te volgen op dit gebied.
- We stimuleren een leven lang leren voor ondernemers en werknemers.
- We zetten de Onderwijsmonitor voort.

Vrijtijdseconomie stimuleren

- Drenthe is dé fiets- en wandelprovincie. Wij zorgen ervoor dat de voorzieningen daarvoor optimaal zijn.
- We steunen aansprekende culturele voorzieningen en evenementen, met regionaal belang en economische spin-off.
- We zorgen voor toegankelijke natuur die ruimte biedt voor recreatie.
- De marketing van Drenthe vinden we voor de vrijetijdseconomie van groot belang.
- Het programma Vitale Vakantieparken zetten we voort.

Innovatieve zorg economie

- We stellen een agenda op voor de zorg, die we zien als belangrijke en kansrijke economische sector in Drenthe.
- Wij zetten in op een leven lang leren in de zorg.
- In de herbestemming van panden willen we mogelijkheden creëren voor zorgvoorzieningen.
- We stimuleren innovatie in de zorg en medische technologie.
- We ondersteunen de Health Hub Roden.

Mobiliteit en bereikbaarheid: slim en veilig

AMBITIE

De provincie Drenthe moet in alle opzichten optimaal bereikbaar zijn. Dat brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie. We bieden inwoners en bezoekers van Drenthe de mogelijkheden om economische, sociale en sportieve activiteiten te ondernemen. Een goede bereikbaarheid van werk en voorzieningen als zorg, onderwijs, culturele instellingen en sportverenigingen, vinden we voor de leefbaarheid van groot belang. Drenthe moet een aantrekkelijke vestigingsplek voor bedrijven zijn en blijven.

Wij investeren daarom stevig in bereikbaarheid op alle fronten: auto, fiets, trein, boot en (alternatief) openbaar vervoer. We blijven ons inzetten voor Drenthe als dé fietsprovincie. We stimuleren fietsgebruik. De fiets heeft en houdt een prominente plek in Drenthe. Hierbij leggen we ook verbanden met het Nationaal Preventieakkoord en het toekomstig Klimaatakkoord.

Met medeoverheden, (maatschappelijke) organisaties en inwoners streven we naar een optimale invulling van de Drentse vervoersvraag. Met oog voor de verschillen tussen de steden en het landelijk gebied, en tussen grote en kleine vervoersstromen. Het doel blijft een veilig en goed bereikbaar Drenthe. Groningen Airport Eelde (GAE) is onderdeel van de Drentse infrastructuur en van belang voor het vestigingsklimaat.

Er is een goede balans tussen mobiliteit en leefomgeving. We benutten kansen om het verkeer slim en schoon te maken. We experimenteren met innovatieve, duurzame oplossingen en nieuwe technologie. Samen met onze partners werken we aan verkeersveiligheid: samen richting nul verkeersslachtoffers!

ROL

- Ontwikkelen van een lange termijnvisie (prioriteiten en investeringen) op mobiliteit.
- Bevorderen van de regionale bereikbaarheid door slimme combinaties van vervoer en goede onderlinge aansluitingen.
- Zorgen voor goede infrastructuur.
- Aanjagen van innovaties, nieuwe concepten en initiatieven uit de samenleving.
- Verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Zorgen voor goed en betaalbaar openbaar vervoer (OV).
- Lobby op de diverse mobiliteitsdossiers.

Mobiliteit en bereikbaarheid

INZET

Groningen Airport Eelde als toegangspoort

- De huidige besluiten worden volgens afspraak uitgevoerd (ontwikkelingscenario 'Toegangspoort van het Noorden').
- We dragen bij in de nedab-kosten (niet-economische diensten van algemeen belang), zoals brandweer en beveiliging.
- Groningen Airport Eelde verdient, binnen de huidige vergunde capaciteit, een plek in het nationale luchthavenbestel.
- We stimuleren de (landzijdige) ontwikkeling van de omgeving van het vliegveld, zoals de Drone Hub.

Toegankelijk via het water

- We zetten in op de Haven Meppel als logistiek knooppunt.
- We bieden gastvrije voorzieningen voor vaarrecreanten.

Drenthe als dé fiets- en wandelprovincie

- Met fietssnelwegen (doorfietsroutes) stimuleren we fietsgebruik voor woon-werkverkeer op langere afstanden.
- Samen met bedrijven stimuleren we fietsen naar het werk.
- We zorgen voor een kwalitatief goed fiets- en wandelnetwerk.
- We zetten in op innovatieve deelfiets- en stallingsconcepten, onder meer bij OV-punten.
- Bij elk OV-knooppunt willen we de mogelijkheid om een OV-fiets en OV-ebike te huren.
- We werken aan goed gemarkeerde en veilige wandelpaden, die vrij liggen van fietspaden.

Duurzaamheid en innovatie

- We experimenteren met en staan open voor technologische en duurzame ontwikkelingen als zelfrijdende (vracht)auto's, slimme mobiliteit en innovatieve verlichting.
- We streven naar een goede infrastructuur voor groene brandstoffen.

Goede doorstroming, veilige wegen

- Voor de provinciale wegen handhaven we de al ingezette koers. Daar waar tot verdubbeling is besloten, gaan we door.
- We doen een variantenstudie voor de gedeeltelijke verdubbeling van de N34 tussen Emmen en De Punt, met prioriteit voor de aanpak van het knelpunt verkeersplein Gieten.
- We zoeken naar een oplossing voor het knelpunt A28 Meppel-Hoogeveen.
- We doen, samen met de provincie Overijssel, onderzoek naar een snellere en veilige verbinding met Twente.

Beschikbaar openbaar vervoer

- We werken aan een slimme koppeling van de verschillende vervoersvormen, bijvoorbeeld door het verbeteren van de samenwerking tussen doelgroepenvervoer en (alternatief) openbaar vervoer.
- We hebben goede en gebundelde informatievoorziening over alle vervoersmogelijkheden.
- We stimuleren slimme projecten en betrekken inwoners, zoals in het project AutoMaatje.

Verbetering en uitbreiding van spoorverbindingen

- We geven prioriteit aan een snelle en betrouwbare spoorverbinding met de Randstad.
- De succesvolle verbinding Emmen-Zwolle willen we uitbouwen (beter, sneller en vaker).
- De Sprinter Zwolle -Groningen is belangrijk voor onze kernen langs het spoor. We streven naar een hogere frequentie.
- We streven naar personenvervoer op de spoorlijn Emmen-Rheine.
- We gaan in gesprek met buurprovincies over de mogelijkheden voor de Nedersaksenlijn. We betrekken hierbij de uitkomsten van de quickscan.
- We werken aan verbetering van de verbinding met en versterking van de spoorterminal Coevorden.

Proactief op verkeersveiligheid

- We investeren in een veilige infrastructuur.
- Samen met partners en met gebruik van technologie brengen we potentieel gevaarlijke locaties in beeld.
- Waar nodig nemen we verkeerskundige maatregelen of vragen we andere overheden om maatregelen te nemen.
- We zetten in op educatie en gedragsbeïnvloeding.

Klimaat en energie: op zoek naar ruimte en draagvlak

AMBITIE

Ook voor de komende generaties willen we een mooi en leefbaar Drenthe. Daarom zijn wij ambitieus in de doelen voor de energietransitie. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat de energietransitie haalbaar en betaalbaar is. Draagvlak en een eerlijke verdeling van lusten en lasten is voor ons van groot belang.

Draagvlak begint met een eenduidig verhaal over het hoe en waarom van de energietransitie. Samen met gemeenten en hun inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers maken we een Regionale Energie Strategie (RES). Deze RES zal een belangrijk instrument worden voor het, op een haalbare en betaalbare manier, samen met inwoners, realiseren van onze gezamenlijke doelen. Tweejaarlijks evalueren we de stand van zaken van de energietransitie.

Er zijn twee belangrijke landelijke klimaatafspraken. De eerste landelijke afspraak is dat we in 2050 een reductie van de CO₂-uitstoot realiseren van 80 tot 95% ten opzichte van 1990. De tweede afspraak is dat we in 2030 naar 49% reductie gaan ten opzichte van 1990. We werken in stappen naar dit doel toe. Voor de energievoorziening betekent dit dat het aandeel hernieuwbare energie in 2030 op 40% ligt en dat in Drenthe in 2050 100% van het energiegebruik hernieuwbaar is.

Voor woningen is ons uitgangspunt dat de transitie woonlastenneutraal is. Waar dit in financiering problemen geeft, onderzoeken we in welke vorm we dit kunnen ondersteunen.

We zien de provincie als een proeftuin voor innovatieve duurzame energieopwekking en verduurzaming. Initiatieven steunen we, oplossingen faciliteren we.

ROL

- Keuzes maken en kansen zoeken voor de inpassing van de energietransitie in Drenthe.
- Ruimte geven aan proeftuinen en innovaties.
- Werken aan draagvlak, samen met medeoverheden, bedrijven en inwoners.
- Voortrekker zijn: inwoners en het bedrijfsleven ondersteunen.
- Vertalen en verbinden van opgaven uit het toekomstig Klimaatakkoord, bijvoorbeeld door de energietransitie te verbinden met de wateropgave en met natuur- en landbouwbeleid.
- Gecoördineerd overzicht houden op de vertaling van de klimaatdoelstellingen in de verschillende programma's.

Klimaat en energie

INZET

Werken aan bewustwording

- We laten inwoners en bedrijven op een laagdrempelige manier zien hoe ze duurzamer kunnen leven en werken.
- We voeren een informatiecampaagne over het wat en hoe van de energietransitie en gaan daarover met onze inwoners in gesprek.

Gaswinning

- In Drenthe bestaan nog veel concessies voor het winnen van aardgas. Waar dit tot nieuwe winningsplannen leidt, blijven we actief in onze adviserende rol aan het Rijk. We zetten erop in dat exploitanten in een veel eerdere fase (dat wil zeggen bij het overwegen van een nieuw winningsplan) in overleg treden met de inwoners, zodat gebiedsarrangementen kunnen worden afgesproken.
- We willen in overleg met de Rijksoverheid om te bekijken hoe we tot een planmatige afbouw van de gaswinning in onze provincie kunnen komen.
- We vinden dat er een ruimhartige afhandeling van schade moet zijn, die ontstaan is door mijnbouwactiviteiten. Conform de 'omgekeerde bewijslast' zoals die in Groningen geldt.

Toekomstbestendig verduurzamen van woningen

- De expeditie Energieneutraal Wonen zetten we voort. Daarmee ondersteunen we inwoners met kennis, kunde en middelen om hun woningen te verduurzamen.

Slimme duurzame opwekking

- Op basis van de Omgevingsvisie steunen we gebieds-initiatieven voor zonne- en windenergie.
- We zetten in op maximale benutting van zonnepanelen op daken en stimuleren dit.
- Waar mogelijk en landschappelijk inpasbaar, kijken we naar slimme functiecombinaties, bijvoorbeeld: zonnepanelen op industrieterreinen, stortplaatsen of in een waterbergingsgebied.
- We stimuleren innovatie. Bijvoorbeeld een proeftuin voor energiesystemen; nieuwe concepten en technologieën op het gebied van energieopwekking en energiedistributie en -opslag (inclusief gedragsonderzoek en benodigde wet- en regelgeving).
- Als alternatief voor gas, steunen we initiatieven voor het vergassen van regionale afvalstromen en het opwekken van biogas in kleine installaties.
- Voor de ruimtelijke inpassing van initiatieven zien we, in lijn met de Omgevingsvisie, primair een rol voor de gemeenten. Waar het gaat om landschap, prioritering van grondgebruik en participatie vinden we dat van provinciaal belang. We voeren daar actief regie op.
- Naast elektriciteit blijven we inzetten op andere groene energiebronnen zoals groen gas, warmtenetten, geothermie en groene waterstof.
- We benutten kansen om van Noord-Nederland de waterstofregio van Nederland te maken.
- We wenden onze invloed maximaal aan om ervoor te zorgen dat de veranderende vraag naar stroom door de netwerkbeheerder verwerkt kan worden.

Innovatief verduurzamen industrie en bedrijfsleven

- We gaan verder met de energiescan en het maken van besparingsplannen voor bedrijven.
- We zetten in op het verwerken van afvalstoffen, inclusief CO₂, tot nieuwe grondstoffen (samen met waterschappen en gemeenten).
- We onderzoeken de mogelijkheden voor geothermie.
- Met de glastuinbouwsector Klazienaveen/Erica gaan we op zoek naar nieuwe energieconcepten.
- In onze eigen bedrijfsvoering nemen we concrete stappen naar klimaatneutraliteit (gebouwen, infrastructuur, organisatie). Dat doen we verstandig door te kijken waar kosteneffectief de meeste winst valt te behalen.

Levendig en sociaal: gezond, gelukkig en veilig

AMBITIE

Drenthe is levendig en veelzijdig. Er heerst gemeenschapszin en naoberschap. Onze steden kennen een rijk aanbod aan voorzieningen in zorg, onderwijs, sport en cultuur. Daarmee profileren zij zich ook. Zij vervullen een belangrijke rol voor vitale dorpen. Vanuit de dorpen zijn de voorzieningen goed bereikbaar. De provincie is een actieve en integrale gesprekspartner.

In Drenthe zijn veel vrijwilligers actief met initiatieven van onderop. Ook op andere manieren zetten mensen zich vrijwillig in voor de samenleving. We waarderen dit zeer en stimuleren het vergroten van leefbaarheid en dynamiek. We gaan voor een inclusieve samenleving en zijn als eerste regenboogprovincie van Nederland gastvrij en uitnodigend.

Sport en (volks)cultuur geven het leven in Drenthe mede kleur. Sport en bewegen zijn belangrijk voor gezondheid, geest en gemeenschapszin. Ook zijn goede sportvoorzieningen en een florerend cultuuraanbod belangrijk als aanjager van de regionale economie, als vestigingsfactor voor toekomstige Drenten en voor toerisme. We zijn trots op de vele parels in Drenthe zoals de TT, de Koloniën van Weldadigheid, De Hondsrug UNESCO Global Geopark en het Drents Museum.

ROL

- Stimuleren van een breed cultureel aanbod en evenementen.
- Faciliteren van netwerken en platforms.
- Voortzetten van onze rol in cultuureducatie.
- Stimuleren van sport en bewegen.
- Inzetten op goede zorg.
- Inspannen om Drenthe veilig te houden.

Levendig en sociaal

INZET

Aandacht voor veiligheid

- We hebben aandacht voor veiligheid.
- We participeren actief in het RIEC (Regionale Informatie- en Expertise Centrum).
- We werken met gemeenten en partners aan een veilig buitengebied.
- We handhaven de regeling voor kostenvergoeding voor het verwijderen van gedumpt drugsafval.
- We zetten ons in voor een fysiek veilige leefomgeving.
- Bij vergunningverlening door de provincie maken we actief gebruik van de Wet BIBOB.

Toegankelijkheid

- We blijven onverminderd inzetten op toegankelijkheid (VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap) en vragen hiervoor aandacht bij onze samenwerkingspartners.
- We stellen een adviesraad in, bestaande uit onder andere ervaringsdeskundigen, die het provinciaal bestuur gevraagd en ongevraagd van advies voorziet over voorgenomen beleid of voorgenomen uitvoering van beleid.

Cultuur en evenementen

- We zetten in op tenminste één grote theaterproductie per jaar in onze provincie.
- We dragen bij aan musea van provinciaal, landelijk en soms internationaal belang.
- We geven ruimte voor bovenlokale talentontwikkeling.
- We onderzoeken de haalbaarheid van een kernpodium voor popmuziek in Drenthe.
- We geven subsidie voor jaarlijks terugkerende evenementen op het snijvlak van cultuur en vrijetijdsbesteding, die bijdragen aan gemeenschapszin.
- We faciliteren en ondersteunen regionale cultuurevenementen met een bovenlokale spin-off.
- Hier kuj Drents praoten.

Oog voor cultureel erfgoed

- We zetten vol in op de inschrijving van de Koloniën van Weldadigheid als UNESCO Werelderfgoed.
- Samen met partners ontwikkelen we een visie op de toekomst van monumentale gebouwen.
- Binnen het nationale samenwerkingsprogramma Religieus Erfgoed ondersteunen we het ontwikkelen van een kerkenvisie.
- We voeren het programma van De Hondsrug UNESCO Global Geopark uit.

Zorg voor zorg

- Voor onze inwoners willen we goede (ziekenhuis)zorg in de regio. We werken daaraan, door onder andere de Zorgtafel voort te zetten en deze te faciliteren.
- We geven uitvoering aan het convenant Dementievriendelijk Drenthe.
- We stimuleren innovaties in de zorg zoals positieve gezondheid, zorg op afstand en domotica.
- We hebben aandacht voor het aantrekken van medisch specialisten naar Drenthe en vormen maatschappelijke coalities om dit te bereiken.
- We faciliteren ondersteuning van regionale platforms voor ondersteuning van mantelzorg, vrijwilligers en patiëntenparticipatie.
- We ondersteunen zorgexperimenten van bewoners-initiatieven in de kernen.

Sport en bewegen stimuleren

- We gaan samen met gemeenten door met het programma 'Drenthe Beweegt'.
- We ondersteunen en stimuleren gehandicaptensport.
- Bijzondere sportvoorzieningen van provinciale betekenis kunnen in aanmerking komen voor een laatste steuntje in de rug via een investeringsondersteuning. In ieder geval moet er sprake zijn van een provinciaal belang, een breed gevoelde behoefte en een realistische en duurzame exploitatie.
- Bij de inrichting van het buitengebied stimuleren we de inrichting voor mogelijkheden om te bewegen of te sporten: wandelen, hardlopen, fietsen, wielrennen etc.
- Wij ondersteunen een goed netwerk van paden in het buitengebied en dragen bij aan het verspreiden van routeinformatie.
- Topsportevenementen zijn van harte welkom.
- We blijven sportevenementen ondersteunen.

Sociaal Drenthe voor iedereen

- Initiatieven vanuit de samenleving die leefbaarheid bevorderen, blijven we via de gemeenten ondersteunen met de regeling Vitaal Platteland.
- We stimuleren initiatieven die laaggeletterden beter leren lezen en schrijven.
- Als regenboogprovincie versterken we de inclusiviteit voor iedereen door extra inspanningen op het gebied van cultuur, sport en onderwijs.
- We blijven bijdragen aan een toegankelijke en toekomstbestendige bibliotheekfunctie.
- We zetten de Leefbaarheidsmonitor voort.

Middelen en mensen

Middelen

Wij zijn een financieel gezonde provincie. We zetten ons in voor een begroting die structureel en reëel in evenwicht is. De komende bestuursperiode zullen we de provinciale opcenten voor de motorrijtuigenbelasting niet verhogen of indexeren. Het merendeel van onze ambities realiseren we binnen de provinciale begroting. De komende jaren zien we incidentele ruimte voor bestedingen. Wij nemen het initiatief om over een nieuwe investeringsagenda van 50 miljoen euro in gesprek te gaan met Provinciale Staten.

De definitieve uitwerking van voorstellen voor de komende bestuursperiode – zowel op het vlak van (nieuwe) plannen, de doorwerking van het niet verhogen van de opcenten motorrijtuigenbelasting als de financiële dekking daarvan – vindt plaats in de Begroting 2020. We maken ons hard voor het benutten van Europese fondsen voor het realiseren van eigen beleid. Ook intensiveren we de lobby voor het verhogen van het vaste deel van de provinciefondsuitkering.

Mensen

Onze organisatie moet toegesneden zijn op de taken die we uitvoeren. Dat betekent deskundig, taakgericht en flexibel, met een omvang waarmee we de plannen voor deze bestuursperiode uit kunnen voeren. Dit doen we zoveel als mogelijk met personeel dat bij onszelf in loondienst is. Met het huidige meerjarenperspectief als uitgangspositie werken we toe naar één inzichtelijke loonsom waar alle personele inzet uit wordt betaald.

Portefeuille- verdeling

Cees Bijl (PvdA)

- Financiën
- Verkeer en vervoer
- Wegen en vaarwegen
- Cultuur en evenementen
- Arbeidsmarkt en onderwijs
- Waterleiding
- Maatschappij Drenthe (WMD, aandeelhouder)
- Groningen Airport Eelde (GAE, aandeelhouder)
- Archief
- 1^e loco commissaris van de Koning

Henk Brink (VVD)

- Economie en digitale ontwikkeling
- Vrijetijdseconomie
- Recreatie en toerisme
- Ruimtelijke Ordening
- Sport
- Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
- Omgevingsontwikkeling Groningen Airport Eelde (GAE)
- 2^e loco commissaris van de Koning

Henk Jumelet (CDA)

- Natuur en landschap (incl. Prolander)
- Landbouw en agribusiness
- Bestuurlijke verhoudingen
- Financieel toezicht
- Toezicht en handhaving
- Regio Deals
- Agenda Veenkoloniën
- Informatisering, automatisering en facilitair
- Breedband
- 3^e loco commissaris van de Koning

Hans Kuipers (GroenLinks)

- Water (incl. klimaat-adaptatie en -mitigatie)
- Sociale agenda en vitaal platteland
- Wonen
- Waterschappen
- Regio Groningen-Assen
- Zorg en welzijn
- Vergunningen
- RUD en Prolander (eigenaarsrol)
- Communicatie
- 4^e loco commissaris van de Koning

Tjisse Stelpstra (ChristenUnie)

- Klimaat
- Energie
- Regionale Energie Strategie (RES)
- Milieu, bodem en ondergrond
- Personeel & Organisatie
- Europa
- Duitslandagenda
- 5^e loco commissaris van de Koning

Jetta Klijnsma (commissaris van de Koning)

- Voorzitter college van Gedeputeerde Staten (eigenstandige positie)
- Coördinatie van beleid
- Openbare orde en veiligheid
- Rijkstaken
- Kabinetszaken

